

B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja - Ventspils pēc simts gadiem.

Saule rietēja pār pludmali, kura sen jau vairs nebija Zilā karoga godā. Susurs, instinktu izskolots, pamodās - gatavs lēkt, bēgt, slēpties. Vakara krēslā nīkie ultravioletie stari vairs neuzrāva sāpīgas čulgas uz ādas, bija pienācis laiks darboties, kamēr vēl apkārt nesiro Viņi – ogļu un naftas ļaudis. Izlobījies no guļammaisu un kartona kastu driskām, Susurs sakārtoja elpojamo masku, kura - viņam par izbīli - atkal gandrīz bija noslīdējusi, tikai par mata tiesu pasargājot no piesārņotā gaisa. Pa kādam malkam putekļu, smaku un ķīmisku tvaiku pārpilnā gaisa dzīvībai nekaitēja, bet, noguļot vairākas stundas bez maskas, varēja arī smagi saindēties. Izlīdis no sava midzeņa nokaltušu priēžu stubeņu pudurī uz sāna gulošā mazbānīša vagonā, viņš devās ceļā. Garām pussabrukusām kempinga mājiņām, cauri teritorijai, kurā rindojās apdegušas koka ēkas ar pelnos izplēnējušiem niedru jumtiem, viņš lavījās tālāk, apmetot lielu loku ap kādu ēku garas ielas galā - tur četros stāvos vēl gulēja un pamazām modās Viņi... varenie, no kuriem Susurs muka. Muka katru vakaru, katru rītu katru brīdi, gan nomodā, gan miegā. Kā jau bija norunāts un iegājies, pēc klusa Susura signāla no pils nožogojuma augšas tika nomests maiss. Ātri palūkojis, kas tajā rodams, Susurs secināja, ka pat divas dienas ar šo pārtikas daudzumu neizvilks.

- Žani! Klau, Žani... – Susurs sauca augšup gar senās pils žogu.
- Nu ko tu gribi? Savējo dabūji, šālē dillēs, es jau tā te riskēju ar savu vietu un ādu tevis dēļ.
- Paldies, Žani, par to, ka senu draudzību un radniecību neaizmirsti, bet es gribu tikt tur, augšā. Tu maz zini, cik šeit ir grūti?
- Beidz, mazais, grūti ir visur. Zinu, vienā midzenī esam dzimuši. Nu gan skrien atpakaļ, drīz ielās izbrauks Viņi. Atceries, Viņiem ir nafta un tās izstrādājumu sniegtā varenība.
- Bet jums tak arī ir kaut kāds spēks! Ietekme, resursi, pili tak pārvaldāt. Būšu noderīgs. Uzņemiet mani.
- Nesanāks tāpat vien... tev ir kaut kas jāizdara mūsu labā. Pilsēta, kā zini, ir pils sēta, un tāpat vien pilī neuzņem. Ko zini? Ko māki? Ko atnesi? Ko esi gatavs darīt mūsu pilsētas labā?
- Esmu gatavs darīt jebko. Kas jādara?

Žanis iesmējās.

- Atnes mums strīdus ābola risinājumu! Tepat nelielu gabalu uz priekšu pa Pils ielu ir ēka, kurā glabājas tas, kas mums vajadzīgs... un arī Viņiem.
- Kas? Kas? Saki - kas vajadzīgs?
- Senlaikos bija tāds laikraksts kā Ventas Balss. Kopš visi digitālie resursi ir sabrukuši un redakcija nodedzināta, pēdējie papīra eksemplāri ir tur, Akmeņu ielas rakstu krātuvē. Atnes 2018. gada iesējumu, tur ir pierādījumi un atspēriens, varbūt pat mūsu vara. Tas būtu atrisinājums ieilgušajam karam.
- Putekļu un smaku jautājums? Bet... tas jau pirms simts gadiem! Par to, ka savulaik pastāvējuši laikraksti, esmu nostāstus dzirdējis, bet kam jums simtgadīgs papīrs?
- Tieši tā, simtgadīgs. Pilsēta slīgst drupās, tvaikos un iznīcībā, bet, ja būtu šie pierādījumi tad mums būtu atspēriena punkts. Varētu doties pie soģa un mēģināt šķirt strīdu. Arī soģa lēmums karu uzreiz neizbeigtu, bet spēku samērs mainītos. Tas ir mirklis pirms simts gadiem, ar ko viss sākās.

Susurs, kas savā mūžā bija elpojis tikai benzīna tvaikus un ogļu putekļus caur masku, neizpratnē pavērās apkārt un jautāja.

- Kas sākās?
- Tas, kas noveda pie nokaltušajiem stubeņiem agrāk zaļajos parkos, pie šī te gaisa, ko elpojam caur maskām. Mēs, jaunie, jau neko citu neesam piedzīvojuši. Kad piedzimām, uzlika masku uz sejas un viss, tā dzīvojam, bet agrāk tā nebija. Bija zaļi koki, bija tīrs gaiss, saule neapdedzināja. Viss, tagad gan ej! Ja atnesīsi Ventas Balss 2018. gadagājumu, tiks iekšā pilī. Ja nē - piedod, bet es vairs nevarēšu tev nest pārtikas pabalstus.

Susurs izbiedēti pavērās apkārt. Viņš gan vienmēr izbiedēti vērās apkārt - visu savu dzīvi. Iztrūcies no darbu dunoņas ostā, kura atradās tepat aiz netīrās, duļķu un atkritumu pilnās upes, Susurs iešmauca drupu starpā pārdomāt tālāko rīcību. Nekas cits neatlika kā doties neplānotā uzbrukumā ēkai, kuras agrāk stiklotā fasāde bija aizmūrēta ar ķieģeļiem, bet iekšā kopā ar grāmatām glabājās laikraksti, kuri viņam jāiegūst. Ēku apdzīvoja pārlicībā stipri rakstu pārraugi, kas modri sargāja šo vietu un savu krājumu, bet Susuram nebija kur sprukt. Viņš devās uz Akmeņu ielu.

Viņam ir jāspēj, viņš taču ir Ventspilnieks.